№ 2. Zeturtdeen, 5. janwari 1912. g. 1912.

Makſà,
Jelgawà ſanemot:
par gadu . 2 rub. 20 kap.
par ½ gadu 1 „ 20 „
par ¼ gadu — „ 60 „

Par obreſes pahrmaiſu jamaſſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par gadu . . 3 rub. — kap.
par ½ gadu 1 „ 60 „
par ¼ gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 30 „

Uſ ahrſemem:
par gadu 5 rub. — kap.
par ½ gadu 2 „ 80 „
par ¼ gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs maſſà 3 kap.

Paſte laſte № 17.

Iſnahk 3 reiſes nedeklà: otrdeenà, zeturtdeenà un ſeſtdeenà,

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawà, Skrihwern eelà № 35.

91. gada gahjums.

Eludinajumi makſà:
par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſe 20 kap.

Ihſs atſkats uſ 1911. gadu.

I. Eekſchſeme.

Atſkatotees atpakal uſ nupat aiſwadito 1911. gadu, newar wis, — atteezibà uſ muhſu leelo tehwiju, Kreewiju, leeziuat, ka tas buhtu bijis ſewiſchki ſwehtigs un eepreezinoſchs. — Kreewija patlaban pahrdſihwo tà ſaukto atjaunoſchanàs laikmetu uſ 1905. g., 17. oktobra manifeſta pamata. — Schì atjaunoſchanàs ari pagahjuſchà gadà gahja neween wiſai gauſi uſ preekſchu, bet baudſtahrt ari tahdà wirſeenà, kurſch pateeſibà bija deeſgan gruhti ſaſkanojams ar 17. oktobra manifeſta prinzipeem. Ka tas tà notika, tur pa leelum leelakai daļai kriht atbildiba uſ muhſu abàm likumdewejam eeſtahdem, walſts domi un walſts padomi, kuràm Wiſaugſtaki un Wiſſchehligi uſtizeta diſchais atjaunoſchanàs darbs uſ 17. oktobra manifeſta pamata. — Abu ſcho eeſtahſchu waiſakums, padodamees ſchaurſirdigai tautiſkai nepazeetibai, nereti ſawà darbibà un ſawos lehmumos maſ lizis wehrà manifeſta pamata ideju, kura ſludina pazeetibu, mihleſtibu un taiſnigu brihwibu. Schai nazionaliſtigai politikai — ari bija peekehrees nelaikis miniſtru preekſchneeks Stolipins, uſſtahdamees tai pat kà wadonis. Tahdà kahrtà 6 reetruma gubernàs tika eeweſtas kuriju ſemſtes 87. panta kahrtibà, tika nolemta Holmas apgabala atdaliſchana par ſewiſchku gubernu, runaja un prahtoja par zittautibo eerednu atlaiſchanu uſ dſelſzeeem un zitos deenaſtos, par kreewu koloniſaziju Baltijà u. t. w. — Tahda rihziba, protams atſtahja loti noſpeedoſchu eeſpaidu uſ wiſeem Kreewijas zittautibu un zittizibu uſtizameem pawalſtneekeem, kuri pehz ſkaita iſtaiſa labu teeſu pahri par ⅓ no wiſeem eedſihwotajeem. — Ari zitadi muhſu likumdewju eeſtahſchu darbiba, uſ kuràm zitkahrt lika tik leelas zeribas, naw bijuſi neſin zik ſekmiga. Sewiſchki walſts domè beeſchi ween pawiſam nepeederigas un peedauſigas ſarunaſchanàs domneeku ſtarpà, kura daſchubrihd iſwehrtàs reebigos ſkandalos un troſchnos, ſtipri trauzeja leetiſchku, nopeetnu un ſwehtigu darbibu.

— Bet tiſku un ihgnu ſatrizinajumu wiſà Kreewijà ſazehla negehla uſbrukums miniſtru preekſchneekam Stolipinam pa Kijewas ſwinibas laiku 1. ſeptembrî, Wiſaugſtakà klahtbuhtnè. Schihdu tautibas adwokats Bogrows, kurſch weenà perſonà bija apſardſibas agents un rewoluzionars, teatrî pa ſtarpbrihſcha laiku ſchahwa uſ Stolipinu, winu gruhti eewainodams. No dabuteem eewainojumeem Stolipins 5. ſeptembrî nomira un turpat Kijewà tika pag'abats. Bogrowu uſ teeſas ſpreedumu pakahra Stolipina behru deenà.

Miniſtru preekſchneeka tragiſkà nahwe jau pati par ſewi bij leels, ahrkahrtigs notikums, bet wehl leelaks notikums tas bij kopà ar wiſàm ſawàm ſekam. Saſchutums bij wehl jo leelaks eewehrojot to, ka Stolipins bij kritis no polizijas aģenta rokas. Schis apſtahklis eeweda ſawadà apjukumà wiſus tos elementus, kuri peekrita prowokatoru iſleetoſchanai walſts apſardſibas noluhkeem un domaja, ka pee tahdas rihzigas ſlepenà apſardſiba atrodas ihſteni ſawa uſdewuma augſtumà.

Uſbrukums Stolipinam leezinaja pawiſam ko zitu. Runaja par apſardſibas polizijas „tihriſchanu" wiſplaſchakà noſihmè. Eeſahkàs ſtingra iſmekleſchana un leeta beidſot tika pahrrunata ari walſts domè. Tuwakàs ſekas bij tàs, ka Kijewas apſardſibas polizijas preekſchneeks, apakſchpalkawneeks Kulabko paſaudeja ſawu weetu. Wajadſeja eet ari eekſchleetu miniſtra beedrim Kurlowam. Par tahlakàm ſekam ſpreeſt wehl ir par agru.

Preekſch wiſas walſts tik ſwarigais jautajums par Stolipina pehznahzeju iſſchkihràs 11. ſeptembrî. kad par miniſtru preekſchneeku tika eezelts Kokowzews. — Bet tà ka jaunais miniſtru preekſchneeks gribeja ari joprojam pahrwaldit ſawu agrako, preekſch walſts tik ſwarigo finantſchu miniſtra amatu, tad bij wajadſigs jauns eekſchleetu miniſtris. Scho augſti eewehrojamo amatu, pehz ilgaka ſtarpbrihſcha, uhizeja lihdſſchinejam eekſchleetu miniſtra palihgam Makarowam. — Zitadi Kreewijas eekſchejà dſihwè pagahjuſchais gads ſtipri atgahdina eepreekſchejo: ſenatoru rewiſijas un intendantu prahwas. — Ari wiſadi laupiſchanas uſbrukumi un daſchadas ſlepkawibas notikuſchas 1911. gadà. — Tos wiſs leekas leezinot, ka walſts, pehz 1905. g. ſatrizinajumeem, wehl naw nonahkuſi normalà, pilnigi nomeerinàtà ſtahwoklî.

Saimneezibas ſinà 1911. gads Kreewijai ari bijis ſtipri neiſdewigs, jo gruhta neraſcha pa wairakam auſtrumu un Sibirijas gubernam kazehluſi atkal kahjàs ſchauſmigo Kreewijas weeſi — badu, kura apkaroſchanai atkal janes leelu leeli upuri. — Tahdà kahrtà 1911. gada aina preekſch muhſu diſchàs tehwijas tehlojas deeſgan druhmàs un maſ eepreezinoſchàs krahſàs, tà ka atleek tikai wehletees, ka ſchehligais Deews to wſu tagadejà gadà wirſitu uſ labo puſi un liktu drihſi aiſmirſt wiſu druhmo un noſpeedoſcho, kas lihdſ ſchim bijis.

Kadehl wajadſiga gimnaſtika?

Jaunlaikos wiſos zilweku darbibas arodos raduſès pahrmaina un zaur to tagadnes zilweks noſtahdits zitos apſtahkłos, kahdos zilweki dſihwoja agrak. Darba diferenzeſchanàs praſa no katra weena leelu nerwu un gara darbibu. Nerwi atredas paſtahwigà uſtraukumà. Schahdos apſtahkłos organiſmam jazeeſch, nahk preekſchlaiziga nerwu pahrpuhleſchana. Ja organiſms dabigà zelà netop ſtiprinats, ja nerwi netop noruhditi, tad ſahkas dabigàs labi paſihſtamàs parahdibas. Mehs labi paſihſtam leelpilſehtneekus, ſinam, ka tee ir wairak jeb maſak nerwoſi un ſpahrnotais wahrds par nerwoſo gadu-ſimteni naw nekahda tukſcha frahſe.

Muhſu organiſms ir tapis wahjaks, fiſiſkee ſpehki ir ſlihdejuſchi uſ leju, pret ahrejeem fiſiſkeem eeſpaideem mehs eſam juhtekligi, reſtahjuſès degenarazija. Muhſu audſinaſchana, humaniſma mantojums, nepeegreeſch peenahzigu wehribu fiſiſkai attihſtibai. Mehs domajam, ka teoretiſku ſinaſchanu daudſums buhtu wiſſwarigakais, „Wefelà meeſà — wefels gars" — to mehs eſam aiſmirſuſchi.

Semkopim, juhrneekam, meſchkopim, teem naw jaſtahſta par fiſiſko attihſtibu; winu darbs nepadara zilwekus nerwoſus, tee nejuht pilſehtas negatiwos eeſpaidus. — Pilſehtas dſihwe muhs padarijuſe ne ween nerwoſus, bet ari mehs ſirgſtam ar ſlimibam, kas ſtahw ſakarà ar weelu mainu. Pilſehtas apſtahkli, muhſu ceraſchas, kas runà preti higienai un beidſot muhſu weenpuſigais darbs — rada ſchis parahdibas. Mums truhkſt ſtingras kuſteſchanàs, kas wairo fiſiſko ſpehku. Mehs uſturamees par maſ brihwà gaiſà; darbà mehs ſehdam, pahrnahkuſchi mahjàs mehs ſehdam atkal. Un kahdas ſekas? Tàs katram paſihſtamas.

Jaunibà wehl teek ſchis tas darits. Ja paſkatamees Wahzijà, tad redſam, ka tur gimnaſtika jaunibas ſtarpà ſtahw pilnos ſeedos. Ari daſchadi ſporti teek prekopi, lai ſtiprinatu weſelibu.

Anglijà, kur ruhpneeziba daudſ agrak attihſtijàs, jau ſen raduſès pahrleeziba, ka fiſiſka nodarboſchanàs zilwekam, kas dara galwas darbu, ir nepeezeeſchami wajadſiga. Amerikani jau ſen atſinuſchi to paſchu. Mums jaſabruhk, ja mehs negahdajam par ſawu fiſiſko attihſtibu. Meeſa ir gara mahjoklis, tikai ſtiprà meeſà war mahjot ſtiprs gars.

Bet ja runajam par ſtipru meeſu, tad lai neeedomajamees, ka ſtiprums paſtahw atletikà: milſigos muſkulos un pahrdabigi plaſchà kruhſchu kurwî. Ne, lai nemam ſeno Greekiju par paraugu, tur pateeſi atradiſim weſelibu un ſkaiſtumu.

Tikai ſiſtematiſko, metodiſka meeſas kuſtiba, ko mehr par gimnaſtiku ſauzam, war mums dot harmoniſku attihſtibu.

Wahrds gimnaſtika zehlees no greeku walodas un noſihmè kails, weeglis. Wahrds norahda, ka gimnaſtika tapa iſdarita. Greeku gimnaſijas bij eeſtahdes, kurâs peekopa harmoniſku attihſtibu.

Ja gribam ſinat, kahdà ſakarà ſtahw gimnaſtika ar wiſpahrigo attihſtibu, tad lai metam ſkatu uſ Greekijas ſeedu laikeem, uſ 4—6 gadu ſimteneem pr. Kriſtus. Gimnaſtika un ſpehles ſtahw pilnos ſeedos. Fiſiſkà attihſtiba ſtahw uſ pirmà plahna. Un lihdſ ar to dſihwe parahdas augſtakàs formàs. Dſejneeki ſchai laikà raſta ſawus nemirſtigos klaſiſkos raſcho

Paſpahrne.

Jaunà gadà.

Dod, Kungs, ar tewi tikai dſihwot
Dod ſpehku mums un dſihwibu,
Tik tewi ween kà tehwu mihlot,
Un turet droſchu zeribu:
Par mums ſtahw ſtiprais Debeſstehws,
Tas mums ſchai gadà palihdſès!

Artis.

J. S. Schewtſchenko.

Wehleſchanàs.

Kad es nomirſchu, man rozeet
Stepê plaſchà, brihwà,
Manas mihlàs dſimtenes
Beſgaligà laukà.

Lai man apkahrt ſilà tahle
Wiſ' un ſtepe wilno.
Lai wehl dſirdu, kà gar klintim
Sirmà Dnepra tſchalo.

Atdſejojis Ed. Rudſits.

Henriks Senkewitſchs.

Tà ka muhſu awiſê patlaban eeſahkas garaks ſtahſts no paſaules ſlawenà poļu raſtneeka Henrika Senkewitſcha, tad domajam, ka zeen. laſitajeem patiſees kaut ko tuwaku dſirdet par ſchi leelà raſtneeka dſihwi un darbeem.

Henriks Senkewitſchs, patlaban wiſeewehrojamakais poļu romanu raſtneeks, peedſimis 1846. gadà Wolâ-Okrſch ſkâ (Sedlezes gubernà, Lukowas aprinkî). Nobeidſis Warſchawas real-gimnaſiju, winſch pee tureenes uniwerſitotes ſtudeja filoſofiju jeb prahtneezibu un jau 1872. gadà ſtahjàs atklahtibà ar ſawu pirmo humoriſtiſko noweli „Noweens naw praweetis ſawà tehwijà," aiſzeloja 1876. gadà uſ Ameriku un kluwa tad jo tahlu paſihſtams zaur ſawàm interesantam zelojuma wehſtuhlem iſ Amerikas, kuras winſch ſem peenemtà wahrda Litwos (Leitis) laida klajà Warſchawas awiſê „Gazeta Polska". Tad ſekoja weſela rinda nowelu, kuras leezinaja par gluſchi ahrkahrtigu talantu realiſkà uſkehrumà un attehlojumà un wehrſa uſ ſewi wiſpahrigu uſmanibu. Eewehrojamakàs no tàm ir: „Hania", „Ogku ſkizes", „Jauko muſikants", „Mihlàs maiſes dehl" u. t. t.

Wehſturiſka romana laukà Senkewitſchs eeſtahjàs ar ſtahſtu „Tataru juhgs, pehz kam winſch ar leelo romans „Ar uguni un ſobenu" (1884. g., 4 ſehj.) eeguwa gluſchi ahrkahrtigus panahkumus un attaiſnoja ari ar ſaweem wehlakeem darbeem „Grehku pluhdi" (Potoq) un „Pans Wołodijowſkis" pilnam uſ winu liltàs leelàs zeribas. — Darbiba wiſos trijos romanos noriſinas 17. gadu ſimteni, kuros ar kaſakeem, ſweedreem un turkeem un pahrſpehj ſpoſchà ſtihla, fantaſijas un tehloſchanas ſpehka ſinà wiſu, kas lihdſ tam ſchajà laukà bija raſchots poļu literaturà. — 1890. gadà winſch iſlaida klajà pſicholoģiſko romanu „Beſ dogmas (2 ſejumos), kurſch ſchai ſinà eenem pirmo weetu wiſà poļu literaturà. Wiſi Senkewitſcha eewehrojamakee darbi tulkoti wahzu, kreewu, frantſchu un zitàs walodàs, tà ari latweeſchu wajodà peem. wina warenais ſtahſts iſ romeeſchu keiſara Nerona laikeem „Quo vadis" (kurp eji).

Senkewitſchs pahrmainus dſihwo te Warſchawà, te Krakowà un pehdejos gados iſdarijis leelus zelojumus uſ Angliju, Franziju, Italiju, Spaniju, Greekiju un auſtrumu ſemem. Kahdu laiku winſch ari bija Warſchawas laikraſta „Slowo" redaktors. Wina kopotee raſti iſnahk ar 1880. gadu ſahkot Warſchawà.

Schewtſchenko.

Mahſai.

Gar nabadſigàm buhdam klihdu
Uſ tureeni, kur Dnepra pluhſt
Un domaju, kurſch kalns waj leja
Par mahjas weetu man lai kluhſt?
Tad kahdu nakti ſapnî ſkaiſtà
Maſs naminſch manim rahdijàs,
Pahr kuru ſari baltos ſeedos
Kà balti wilni lihgojàs.
Bet lejà ſirmà Dnepra brihwi,
Kà ſudrabs mirdſedama pluhſt.
Pee nama dahrſinſch, wina ehnà
Sem ſeedu pilnas ahbeles
Kà ſwehta Paradiſes dahrſà
Sehd mana mihlà mahſina,
Kas tikdaudſ, tikdaudſ iſzeetuſès
Un redſ: pa Dnepru laiwina
Ar ſirmeem ſudrab'wilneem zihnas,
Grimſt dſiki dſelmê, augſti zelas
Un atkal paſuhd, wilni welas...
„Mans brahli!" — wina ſkani ſauz
Un — projom ſkaiſtais ſapnis trauz...
Es pamoſtos: tu tahlumà
Arween wehl kungu gaitàs eji;
Es weentuls rindà ſweſchumà —
Wiſs gaiſis, ko ſirds ſapnoji!...
Nu abi ehrkſchku zeļos ejam...
— Luhdſ Deewu, mahſin! — Winſch dos ſpehku
Mums ſtaigat muhſu gruhto teku.

Atdſej. Ed. Rudſits.

jumus un liras pawadijumâ tos nes olimpeeschu swehtkos preekschâ. Skulptori tehlo staltus graziosus tehlus, raba mahkslas formas, kas wehl schodeen der par paraugeem. Dsihwe ir daudspusiga satura pilna. „Kà awota uhdens starp semes dahwanam labakais, kà selts starp wisâm leetam pahraks, tapat olimpeeschu spehles starp zitâm jaukakàs, winas aptumscho wisas zitas, kà saule zitas swaigsnes." Tà eesahk Pindars sawu pirmo olimpeeschu odu.

Un teescham, mehs sinam, ka nodarboschanàs ar gimnastiku un spehlem dewa meesai weselibu un spehku, wingribu, un isturibu greekeem wairak, nekà kahdai zitai pasihstamai tautai.

Jaunlaikos attihstitàs semès rodàs interese preeksch gimnastikas un spehlem brihwâ gaisâ. Saweenotàs Walstis, Anglijâ un Wahzijâ par tahdàm leetam loti interesejas.

Wahzijâ gimnastikas nodibinaschana peekriht wahzu gimnastikas tehwam Jahnam. Wahzija 19. gadusimtena pirmajâ pusê atradàs besisejas apstahklos. Bet schaîs launos laikos radàs wihri, kas prata darit zitu wajadsigu darbu. Weens no tahdeem ir Jahns.

1811. g. winsch dibina pirmo wahzu wingroschanas laukumu uz saku plawas pee Berlines. Drihs ween sem wina wadibas apweenojas beedribâ 1400 wingrotaji. Pamasam jaukà leeta pahreet uz zitàm Wahzijas weetam. Jau 1899. g Wahzijâ bij 6000 wingroschanas beedribas ar 600,000 beedreem. Wahzijâ wingro jauniba, wingro simti tuhkstoschi peeauguschee. Top sarihkoti wingrotaju swehtki, uz kureem sanahk lihds 30,000 wingrotaju, kà tas bij Hamburgâ un zitur.

Fisisko attihstibu buhs sekmet jau agrâ jaunibâ. Behrni, as apmeklè skolu, par daudz peespeesti usturetees istabâ, tee par daudz sehd, par maz kustas un sekas no tahdas sehdeschanas: bahlasiniba, ihsredsiba, schauras kruhtis, nelaba paschsajuhta. Muhsu skolas prasa par daudz sehdeschanu, bet brihwos brihschos mehs nedodam behrneem eespehju sisiski nodarbotees; muhsu skolàs naw gahdats par spehlu laukumeem, kà tas, peemehram, ir Anglijâ un Saweenotàs Walstis. Ari wezaki mahjàs aiz nesinaschanas ne labpraht grib, ka behrni swabadi kustas. Ziti wezaki pat atrodas tai pahrleezibâ, ka behrneem jaisturas tikpat rahtni un meerigi, kà peeauguscheem.

Pedagogs Pasewalds par scho tematu issakas schà:

„Ja juhs, wezaki, gribeet lai juhsu wahjee, nerwosee un bailigee behrni top stipri, wingri, weseli un preezigi, tad gahdajeet, ka juhsu behrni nodarbojas ar gimnastiku."

Ari jaunibas gados gimnastika ir no leela swara neween jaunekleem, bet ari jaunawam.

Kas zaur gimnastiku un sportu buhs sawu meesu stiprinajis, buhs wairak noruhdits preeksch dsihwes. Tas buhs masak apstahklu rotalu, wairak sawas dsihwes paschnoteizejs. Ja gribam redset wisus ar kreetneem karakteereem, lai gahdajam par to, ka jauniba dabon wingrot un nodarbotees ar sportu.

Bahluma kaite loti isplatita muhsu jaunibas starpâ. Tautas dseesmas dseed par braschu, spirgtu dsihwes preezigu jaunibu. Kur ir schi dsihwes preezigà jauniba? Mehs sinam, ka muhsu laiki ir slimiga pesimisma laiki un „behli kà osoli un meitas, kà leepas" skan drihsak pehz ironijas.

Nerwosiba, bahlasiniba ir laiduse pa daudz dsiłas saknes. Tik retas un jasaka par daudz retas ir sejas, kuru krahsa leezinatu par labu weselibu. Uz sejam mehs lasam garlaizibu, nogurumu, ruhpes, apnikumu, wisu, ko ween gribeet, tikai ne preeku, kas ir labas weselibas pawadons. Muhsu dsihwe nestahw saskanâ ar higienas un fisiologijas likumeem, tadehl lai nebrihnamees, ka paschsajuhta naw nekahda labà.

Weseliba un skaistums, tee stahw tuwâ radneezibâ weens ar otru. Ja redsam sengreeku statujas, kà, peemehram, Amazoni no Polikleti un z., tad mehs newaram nobrihnetees ween par harmoniski attihstito stahwu, wiss skaidri proporzionals, wiss leezina par stiprumu, spehku, gribas spehku un graziju.

Zik tahku mehs stahwam no sengreeku weselibas un skaistuma ideala! Senee greeki saprata, ka bez wingroschanas zilweki top bezspehzigi un bez gribas. Bet ja tagad greescham wehribu uz wiseem, kas pateesi kautko pastrahdajuschi, tad redsam, ka tee loti higieniski ir dsihwojuschi un zaur sportu un wingroschanu sawus meesas spehkus usturejuschi spirgtus.

Profesors Nusbaums Münchenê par sisisko darbibu issakas schà:

„Mani 29 darbibas gadi nowedušchi mani pee pahrleezibas, ka nahkotnê katru deenu, sisiskà nodarboschanàs mainisees ar garigo darbu." Jawehlas, kaut ari pee mums peegreestu wingroschanai sinamu wehribu. Zihnâ pret dsihwes negatiwàm parahdibam mehs waram norahdit uz wingroschanu, kas atstahj loti labu eespaidu uz weelu mainu un sekmè sisisku attihstibu.

Dsihwes progress war buht weenigi sekmigs, ja wispirms gahdajam par to, kas ir muhsu augstakà manta.

Ne par welti Sihraks saka: „Ir labaki buht nabagam, bet wesełam un spirgtam, nekà bagatam un newesela Weseliba un spirgtums ir labaki par seltu, wesela meesa ir labaka par leelu mantu. Nekahdu bagatibu newar salihdsinat ar wesełu meesu." G.

No ahrsemem.

Kinas rewoluzija.

Pet. tel. agentura sino:

Tschisû, 13. janwarî (31. dezembrî). Eeradàs japanu kreiseris ar admirali Josimatsu. 3. janwarî sagaida eerodamees no Schanhajas rewoluzionaru kara pulkus, kreiserus un minu laiwas. No weetejà garnisona daudz saldati aisbehg.

Hankoû, 13. janwarî (31. dezembrî 1911. g.). Republikanu kara spehks eenehma dselszela stazijas 9 werstes no Hankoas.

Tokijâ, 14. (1.) janwari. Par kreewu-mongolu atteezibam awises saka, ka Kreewija atrodotees sem nazionalàs partijas eespaida. Schi partija ignorejot Japanu un Angliju. Pehz „Asochi" domam, kreewu politika pamudinàs Angliju, eenemt Tibetu.

Harbinâ, 15. (2.) janwarî. Kineeschu nodaka, kas eerabàs no Kalanfuas, lai wajatu hungusus, sakauta no hungusu bandas. Krituschi 17 saldati, 21 eewainots.

Kinas waldiba un Mongolija.

Kà Mongolija tà ari Kinas waldiba bij greesuschàs pee kreewu waldibas pehz starpneezibas mongolu-kineeschu atteezibu nokahrtoschanâ. Uz to Kreewija pasinoja Kinas waldibai, ka wina ir ar meeru starpneezibu usnemtees, ja teek atsihtas Mongolijas senàs paschwaldibas teesibas, t. i. ja Kina atsihst mongolu waldibu, apnemas neturet Mongolijâ sowus kara pulkus un nekoloniset Mongoliju ar kineeschem. „Tag" sino, ka Kinas waldiba naw atradusê par eespehjamu, kreewu waldibas preekschlikumam peekrist, kaut gan ir ar meeru west sarunas par ziteem preekschlikumeem, geem. atteezotees uz dselszeku buhwi Mongolijâ un scho dselszeku peeweenoschanu Sibirijas dselszela tihklam. Kreewu waldiba jau aisrahdijusi, ka ari preekschlikuma atraidischanas gadijumâ wina sawu tirdsneezibas interescho dehl buhs speesta, joprojam usturet sakarus ar jauno Mongolijas waldibu.

Pet. tel. ag. sino:

Harbinâ, 15. (2) janw. Hailaras apgabala mongoli eenehma wezo Hailaru un issludinaja neatkaribu. Kineeschu preekschstahwji lihdz ar kara spehka nodaku aisbehga uz kreewu nometni. Mongoli eezehla jaunus waldibas eerehdnus.

Mukdenâ, 15. (2.) janwarî. Austrum-Mongolijâ, kura administratiwâ sinâ pa dakai peeder pee Mandschurijas, mongolu firsti sanahza, lai apspreestos, kà isturetees pret neatkaribas issludinaschanu Mongolijas seemelos.

Norwegijas flotes paleelinaschana.

No Kristianijas sino, ka waldiba nodomajusi paleelinat leelâ mehrâ Norwegijas kara floti. Buhweschot 8 peekrastu apsardsibas brunu kugus, 6 kontrminu laiwas, 40 minu laiwas un 10 semuhdens laiwas.

Nemeeri Brasilijâ.

No Brasilijas sino 12. janw. (30. dez.): Sihmejotees uz kahdu Brasilijas augstakas teesas spreedumu prahwâ pret opozizijas deputateem, Bahijas walsts waldiba leedsas atsiht parlamenta lozekku neaisteekamibas teesibas. Dehl tam Bahijâ izsehlàs nemeeri. Forti bombardeja waldibas ehku. Brasilijas zentralwaldiba aissuhtija uz Bahiju kara kugi.

Parisê, 13. janwarî (31. dezembrî 1911. g.) Puankarê peenehma Faljera preekschlikumu sastahdit kabinetu.

— 14. (1) janwarî. Sastahdijàs jauns kabinets sekoschâ sastahwâ:

Ministru presidents un ahrleetu ministrs—Puankarê. wizepresidents un teesleetu ministrs — Brians, eekschleetu — Stegs, kara —Miljerans, juhrleetu — Delkasê, finansu Klozs, sabeedrisku darbu — Schans Dipis, semkopibas — Pams, koloniju — Lebrens, darba — Leons Burschua, apgaismoschanas — Gisto, tirdsneezibas — Fernands Dawids. Walsts sekretaru palihgi: mahkslas — Berars, pasta un telegrafa —Schomé, finansu — Benars. „Matin" domà ka ministrijas deklarazijâ tiks usswehrta wajadsiba, drihsâ laikâ peenemt frantschu-wahzu Marokas lihgumu.

No eekschsemem.

Latweeschu waloda Peterburgas uniwersitatê.

Diwi Peterburgas studenti-filologi, kà „Leep. Atb." sino, greesuschees „pee indo-eiropeeschu walodas salihdsinaschanas profesora Boduena-de-Kurtenè, lai tas usnemtos lasit latweeschu walodu. Profesors Boduens-de-Kurtenè gan sazija, ka winsch protot latweeschu walodu, bet usnemtees lasit latweeschu walodas lekzijas winsch newarot, jo tas winam tomehr nahkschotees gruhti, kà zittauteetim. Turklaht winsch dewa padomu greestees pee profesora Waltera, kursch pats pehz tautibas ir latweetis. Waltera kgs tad ari usnehmàs lasit lekzijas, un tàd no nahkoschà semestra tiks Peterburgas uniwersitatâ atklahts latweeschu walodas kurss.

Ar latweeschu walodas kursa atklahschanu nebij isbeigta latweeschu studentu zenschanàs mahzitees pasiht dsimtenes sabeedrisko un saimneezisko dsihwi. Latweeschu walodas lekzijàs tiks apskatita tikai tautas garigà dsihwe un preeksch pahrejeem interesejoscheem jautajumeem atliks maz laika. Lai dsimteni ispehtitu jo pamatigi wisàs winas dsihwes uosarês, tad radàs domas dibinat sewischku pulzinu, kura usdewums buhtu mahzitees pasiht Latwiju wisàs winas parahdibàs. Pastahwiga pulzina dibinaschanai radàs zelâ loti daudz schkehrschku, tà ka tàs domas bij jamet pee malas un jamekle zita iseja. Schinî reisâ mums nahza pretim muhsu zilts brahli e schi kureem jau ir saws pulzinsch. Atlika tikai peeweenotees wineem. Pehz apweenoschanàs tika eewehleti delegati, kas representetu latweeschus Leetawas pulzina waldê. Reisâ ar to tika beedru starpâ sadaliti temati preeksch referateem nahkoscham semestrim. Pirmais referats tuhs par Latwijas wehsturi, kursch tiks nolasits kreewu walodâ no kahda wehstures studenta. Kreewu walodâ referats tiks lasits tapehz, ka par Baltijas wehsturi interesejas kà leischi, tà ari ukraineeschi (maskreewi), kuri ari ir peeweenoti Leetawas pulzinam."

Peterburgâ, 1. janwarî, plkst. 11 no rihta notika Wisaugstakais gahjeens no pils ceksschejàm telpam uz Seemas pils katedrali. Pehz deewkalposchanas galma garidsneeziba nodewa, Winu Majestatem un Winu Augstibam jaungada sweizinajumus. Pehz tam brunogu sahlê notika diplomatiskà korpusa peenemschana. Winu Majestates sanehma diplomatiskà korpusa jaungada sweizinajumus.

— Pee 1. eekschejà 5% aisnehmuma bilescha isloseschanas galwenee winnesti krita uz schahdàm ferijam un numureem:

200,000 rbl.	ferija	13,798	Nr.	28.
75,000 „	„	9,401	„	22.
40,000 „	„	5,295	„	24.
25,000 „	„	18,904	„	50.

10,000 rbl.: ferija 8,954 Nr. 41, ferija 406 Nr. 49, ferija 1752 Nr. 36.

8,000 rbl.: ferija 2,536 Nr. 33, ferija 9734 Nr. 39, ferija 8323 Nr. 21, ferija 11,106 Nr. 43, fer. 12,871 Nr. 49.

5,000 rbl.: ferija 5,914 Nr. 14, ferija 13,225 Nr. 38, ferija 18,500 Nr. 34, ferija 10,168 Nr. 37, ferija 6,575 Nr. 42, ferija 13,851 Nr. 30, ferija 1,628 Nr. 5, ferija 15,668 Nr. 25.

1,000 rbl.: ferija 4323 Nr. 41, ferija 15,132 Nr. 30, ferija 5,562 Nr. 39, ferija 9,268 Nr. 43, ferija 14,634 Nr. 6, ferija 11,545 Nr. 9, ferija 6,564 Nr. 35, ferija 7,491 Nr. 5, ferija 17,075 Nr. 30, ferija 16,288 Nr. 37, ferija 1,232 Nr. 38, ferija 18,408 Nr. 8, ferija 4,598 Nr. 43, ferija 11,772 Nr. 46, ferija 13,393 Nr. 2, ferija 8,143 Nr. 2, ferija 4,520 Nr. 22, ferija 7,138 Nr. 33, ferija 2,294 Nr. 26, ferija 18,649 Nr. 39.

Dselszela katastrofa

swehtku sestdeenâ ar Rigas-Maskawas wilzeenu starp Toropas un Sapadnaja Dwina stazijam, 372. werstê uz Wentspils-Maskawas dselszela israhdas pehz pehdejàm sinam wisai nopeetna. Gulamais wagons, kursch pirmais islehzis no sleedem, nogahsees pa dselszela dambi lejâ, saschkodijees un lihdsi wilkdams apgahsis ari zitus wisus wagonus, tikai pehdejo isnemot. Pasascheeru isbailes bijuschas neaprakstamas. Tà ka du wis wagoneem nebijuschas attaisamas, tad pasascheeri isdausijuschi logu beesàs ruhtis, paschi pee tam sagraisidamees, lai tiktu lauka. Wiswairak zeetuschi gulamà wagona pasascheeri Wetkowskaja, Gambs, Braunschweigs un Zikewskis, ta wirskonduktors Moro, apkalpotajs Gordolows, un wehl kahds konduktors. Pasascherreem pehz katastrofas nahzàs isturet 28 gradus leelu salu 8 siundas ilgi, kamehr tee tika projam ar peenahkuscho palihga wilzeenu. Zeka islaboschana turpinajàs wehl otru deenu. Zelsch bija sabojats kahdu zeturtdal wersti, tà ka wehlako wilzeenu pasascheereem nahzàs schaî weetâ pahrsehstees. Eewainotee aisweesti uz dselszela slimnizu Sapadnaja Dwina stazijâ. Par katastrofas zehloneem wehl nekas droschs naw sinams. Waj nu gulamam wagonam luhsuši aši waj ritens, waj ari aiz leelà aukstuma truhkuši sleede. Kà jau sinots, nelaime, buhtu wehl daudz leelaka, ja ta buhtu notikusi tikai 25—30 saschenas tahlak, kur dselszela dambis ir augsts un blakam tam atrodas dsilsch dihkis.

Maskawa. Patwersmi dailneeku atraitnem un bahrineem atwer pilsehta uz Tretjakowa wahrdu. Eesneegti jau 10 luhgumi, lai eenem patwersmê. Luhgumus starp zitu eesneeguschas glesnotaja Newrewa un Sawizka atraitnes un 2 Wereschtschagina radineezes.

— Schkihreju teesa Tolsto rakstu leetàs Strihdu starp Tolstoja atraitni grafeeni Tolstoju un wina meitu Aleksandru drihsumâ isschkirs schkihreju teesa, un tà buhs eespehjams nodrukat ari tos rakstus, kurus schi strihdus dehl lihdz schim newareja nodrukat.

— Maskawa. Pilsehtas walde pasneegs Parises preekschstahwjeem Maskawas wahrdâ dahrgu dahwanu.

— Tautas uniwersitatu beedribas walde sasauz 1918. g. pirmajâ nedelâ Maskawâ tautas uniwersitatu darbineeku otro kongresu.

— Atklahts wiskreewu ewangelisko kristigo kongress. Peedalas 170 delegati.

Kijewâ. Nahk sinas par leeleem sneegputeneem uz deenwid-reetumu dselszeleem. Weetam wilzeeni apstahjuschees sneega kupenàs. Pretschu wilzeeni teek apputinati. Zeka tihrischanai nosuhtiti strahdneeki un saldati. Zelineekeem, kurus negaiss pahrsteidsis uz klaja lauka, usbruhk wilki. Daschi zilweki nosaluschi.

— Labo organisazijas nolehma, nepirkt wairs amerikanu prezes.

— Kijewa. Maso Wladimira celu, kur atrodas slimniza, kurâ nomira Stolipins. gubernators uz pilsehtas domes lühgumu atlahwa pahrdehwet par Stolipina celu.

Astrachana. Sinemoras rajonâ uz ledus gabala aisdsihti juhrâ 5 swejneeki un daudz swejas peederumi.

— Astrachana. 28. dezembrî uz ledus gabala aisdsihti juhrâ 109 swejneeki un 34 sirgi.

Perma. Neehdami jumti. Gubernas semstes sapulzê daschi semstes lozekli isteiza domas, ka tagadejais laikmets loti isdewigs, lai salmu jumtu weetâ uz laukeem eewestu ugunsdroschus jumtus, tapehz ka salmu jumti schogad noplehsti lopbaribai. Nodomats dot materielus pabalstus, ar ko eegahdat ugunsdroschos jumtus. Nolemts maksat premijas lihdz 70 kap. par kw. asi salmu-mahlu jumta. Rodas tikai jautajums: à tagad semneeku lopi warès „ehst jumtus", kad atkal peenahks kahds bada gads?

Somijas saeimai

Wisaugstaki pawehlets sanahkt 1. martâ (pehz jaunà stila).

Aisleegts kongress.

Paschâ pehdejâ brihdî aisleegts krahj-aisdewu kasu delegatu kongress, kuram bija janoteek Warschawâ. Daudzi delegati jau bijuschi saraduschees un pawisam bijuši paredsama kahdu 600 delegatu peedalischanàs.

Polija.

Kreewu muischneeki Holmas apgabalâ, paklausidami pareistizigâs garidsneezibas agitazijai, atlaidušchi wisus sawus poku tautibas muischu pahrwaldneekus un winu weetâ peenehmušchi wahzeešchus.

Somija. Somijas sozialdemokratu partija pehdejâ laikâ sahkusi eet masumâ. 1904. gadâ tai bijuschi 16,000 beebri. 1905. gadâ schis skaits peeaudsis uz 65,000 bet tagad beebrn kopskaitu warot rehkinat uz 52,000. Tas tomehr nenosihmejot, ka pee seima deputatu wehleschanam sozialdemokratu partijas deputatu skaits ari eetu masumâ.

Widseme.

Riga. 30 gadu amata jubileju wakar noswinejis pilsehtas buhwju waldes nodaļas inscheneers A. Balodis.

— Rigas politechnikas direktoram Knirimam Wisaugstaki peeschkirts uz jaunu gadu 1. schkiras Stanislawa ordenis.

— Jaunbuhwês Rigâ 1911. gadâ, kâ „Rig. Ztg." sino, tâ puslihdz droschi noteizot, eebuhweti 180,000,000 keegelu un buhwju wehrtiba par mineto gadu esot ap kahdu 30,000,000 rubku leelumâ.

— Leela ispluhkschanâs Jaunu gadu sagaidot iszehlâs Wehrmana parka „seemas dahrsâ" starp diwâm partijam — schihdeem un kristiteem. Eemeslu skandalam bija dewuschi pehdejee, daschadi aisskahrdami schihdus. No reibinoscheem dsehreeneem stipri eesiluschee skandalisti sahka laist darbâ neween duhres, bet kehrâs ari pee krehsleem. Nedaudsee restorana kelneri un pahris deschuretaji polizijas kahrtibneeki newareja neka isdarit, kambehk pa telefonu issauza palihgâ wairak polizijas, kas beidsot atkal nodibinaja kahrtibu. Wisu skandalistu wahrdus peerakstija un tagad sauks pee atbildibas kahdas 20 personas par meera trauzeschanu. Wairakeem bija eewainotas un saskrambatas rokas un gihmji, saplehsti un sabursiti apgehrbi, bet dažas labs wehl ilgi redsês uz gihmja dabutos silumus.

— Jaungada schauschanas upuris. Ejot pa zeļu gar Schmerli, Jaungada rihtâ tika wahrigi wehderâ saschauts no Jaungada sagaiditajeem 20 gadus wezais Wasils Kr. Winu aisgahdaja uz pilsehtas slimnizu, kur pee wina isdarija operaziju. Tomehr saschautâ stahwoklis ir bihstams.

No Lihgates. Sagistejees gaļas saglis Schajâs deenâs, kâ laikraksti sino: kads tschigans Lihgates stazijâ bagaschas telpâs nosadsis kasti ar gaļu, pee kuras brihz ween sahzis meelotees. Gaļa israhdijusês sagisteta un bijuse suhtita kahdam meschsargam lapsu kerschanai. No tâs tagad sagiftejees gaļas saglis tschigans, saslimis un nogahdats slimnizâ.

No Mahlpils. Ugunsgrehks. Rauschos nodega 19. dezembrî rija un sadega daschadi semkopibas un mahjsaimneezibas rihki un lini. Uguns zehlonis wehl naw droschi zinams, bet saudejumi ir 4332 rbl. Ehka un daschas mantibas bija apdroschinatas par 2960 rbl., tâ ka pahrejais saudejums jazeesch pascham saimneekam. „L."

No Zehsim. Uz tautskolu inspektora preekschlikumu te patlaban uz deenas kahrtibas jautajums par besmaksas skolas wahzibas eeweschanu. Pilsehtas dome, kurâ, balsojot par scho jautajumu, balsis weenadi dalijuschâs, jautajumu nodewuse ihpaschai komisijai, kura lai isschkir, waj pilsehtas finantschu stahpeelaisch schohbdu, zitadi wisai teizamu un atsihstamu jautajumu. Pilsehtas budschets. 1912g. aprehkinats uz 54,900 rbl. 17 k.

No Terbatas. Deputats Schulzenbergs esot nopeetni saslimis. Winsch atrodotees Terbatas universitates klinikâ. Newarot galwot, waj winsch wispahrigi wehl wareschot nemt dalibu nahkoschâs sesijas sehdês.

Kurseme.

No Kursemes. Mahju pahrdoschana. 14. martâ sch. g. Jelgawas apgabalteesâ pohrdos wairaksolischanâ Krischam Mihksne peederigas Wez-Saukas pag. Schauting-Pihragu mahjas, 48,88 deset. leelas un baronam Wilhelmam Engelhardtam peederigas Ilukstes aprinkî esoschâs Schenheides muischas semneeku mahjas „Nowiki" Nr. 10 — 21,99 deset. leelas, „Nowiki" Nr. 11 — 23,19 deset. leel., „Sprindsischki" Nr. 1 — 31,74 des., „Sprindsischki" Nr. 2 — 39,3 deset., tam pascham peederigas Kumbules m. semneeku mahjas „Leel-Raki" Nr. 5 u. 6 — 56,52 u. 81,30 deset., Eseres pagasta „Astaschenoku" mahjas — 57,86 deset, un Ilukstes apr. Lasenbekes muischas mescha gabalu „Friaholm" — 213½ des. leelu.

Schlosberga (Ilukstes aprinkî). Warbuht atklahtibai interesês dsirdet schlosberdseeschu „zehlos dsihwes mehrkus". Eesahkdams tos aprakstit, es scho rindinu lasitajus luhdsu, nenonizinat muhsu „idealus". Jo tos mehs esam mantojuschi no saweem tehwu tehweem. Schlosberdseescheem ir parascha eet „neluhgteem" uz daschadâm godibam, it ihpaschi tas sakams par behrem. Ja gadas nomirt kaut zik pahrtikuscham saimneekam, tad uz wina behrem salasas simteem zilweku, kuru noluhks ir, krectni peedsertees paschdarità alus. Uz nabadsigâm behrem turpreti schehlotaju un aisluhdseju par nelaika dwehseli naw pawisam. Jo tahdi salasas un „ahlejas" tikai par alu. Ar wahrdu sakot — alus dserschana ir schlosberdseeschu leelakais dsihwes preeks. Ar isglihtibu te stahw tâpat kâ simts gadus atpakal. Skolu apmeklet obligatoriski neesam peespeesti, kâ tas wisur pee katoltizigeem parasts. Tadehl gruhti atrast no muhsu jaunekleem tahdu, kursch prastu parakstit sawu wahrdu. Peeteek, ja protam paballetees. „T."

Wez-Auze. Kopmoderneezibas sabeedriba ar 1. februari domâ atklaht sawu darbibu. Pee weetejâm twaikn sudmelam nolihgtas jau aprak preeksch schi noluhka eerihkotâs ehrtâs telpas ar wiseem wajadsigeem peederumeem kâ: twaika dsineja spehku un apkalpojumu, elektrisku apgaismoschanu ,lebus schkuhni, lopu kuhtim u. z.

Gramses Sila mahjâs nodepuschi 2 pilni schkuhni 4500 r. wehrtibâ. Kâ „Lib. Ztg." sino, mahju ihpaschneeks Petêris Gaischezehlis apsuhdsibu pret Ernstu J. par dedsiaaschanu. Abi schkuhni bijuschi apdroschinati tikai par 1100 r.

Leel-Esere. „Rig. Aw." raksta, ka 23. dez. wakarâ nosahkojees muischas pawahra Buika dehls. Ismahzijees par elektrotechniki. bet buhdams weeglas dabas, tas tomehr newarejis ne weenâ weetâ ilgi turetees.

No Lejas-Bahrtawas. Slepkawiba. 27. dezembrî ap p. 9 wakarâ sawâ dsihwoklî, Lejas-Bahrtawas Silschnos tapa nogalinats Leepajas gaļas tirgotajs Jekabs Matuts. Kâ „Lib. Ztg." sino, kahds D. dsehrumâ eelausees nelaika dsihwoklî un to nonahwejis, pahrschkeldams ar nasi wehderu. Slepkawa ismuzis.

No Jakobstates. Jakobstates pilsehtas tirdsneezibas skolas skolotajs Behrsinsch eezelts par Bauskas aprinka semneeku wirsteesas preekschsehdetaju.

No Meschotnes. Rets atgadijums. Schejeenes pagasta peederigâ semneeka Dr. seewai 24. dezembrî peedsimuschi trinischi, wisi puiseni. Mahtes un jaunpeedsimuscho weselibas stahwoklis apmeerinoschs. „S."

Wentspils. Weetejâ latweeschu Luteradraudse isdewusi par 1911. gadu pahrskatu, is kura mehs isnemam schahdus skaitlus: eenemts no 1. upura 300 rbl. 39 kap., par swanischanu lihku apbehdischanas atgadijumos, par lihku rateem un t. t. 339 rbl. 90 kap., no kapeem par 330 pahrdotam kapu weetam 849 rbl. 50 kap., par kapu israkschanu, lihku aprakschanu un t. t. 273 rbl. 67 kap.; kasê atlizees no pagahjuschâ gada 432 rbl. 15 kap. — pawisam eenemts 2195 rbl. 61 kap. No schîs sumas isdots par algam basnizas kalpotajeem, kâ: durwju sargam, sulainim, eelas slauzischanai, ehrgeļu plehschu minejam, ehrgelneekam, kesterim un kapu sargeem uz wezeem un jauneem kapeem — 653 rbl. 45 kap. Par wihnu, deewmaisitem un basnizas apgaismoschanu — 251 rbl. 41 kap. Par basnizas un kestera mahjas ustureschanu — 158 rbl. 84 kap. Par kapu ustureschanu — 8 rbl. 24 kap., kâ pensija izmaksata 15 rbl. un ziti isdewumi — 208 rbl. 10 kap. Tahdâ kahrtâ tagad kasê wehl atrodas skaidra nauda 900 rbl. 57 kap. —

Drukatais gada pahrskats dabujams pee draudses preekschneeka J. Kraptes kunga un pee basnizas kestera.

— Jefimowa zirkus, kuru pehz sludinajumeem wajadseja atklaht otros swehtkos, stahw wehl neatklahts tadehk, ka sestdeen atbraukuschais gubernas inscheneers atradis, ka zirkus ehkas buhwe naw pehz usdotâ plana izwesta.

— „Wentas Straumes" redaktors Ernsts Schulzs, â „M. L.-A." sino, sodits ar 3 mehnescheem aresta par 10. numur rakstu „Mears wirs semes."

— Usbrukums. Pirmos seemas swehtkos ap p. 8 wakarâ uz Sinagogas eelas usbruka kahdam D. 2 peedsehruschi saldati, prasidami naudu. Uz D. palihga sauzeeneem winam peesteidsâs klaht wehl daschi gahjejiun kahds polizijas kahrtibneeks. Saldati nekautrejâs usbrukt ari diweem peesteigušchamees kungeem, tos peekaudami un pretojâs polizijas kahrtibneekam. Pehdigi isdewâs tos aisgahdat polizijas kanzelejâ, kur sastahdija protokolu. „W. Apsk."

Leepaja. Leepajas Ewang. Luteranu Beedribas 28. dez. sarihkotâ loterejâ eenemts par wisu atwehleto sumu pahrdotâm 1150 loterejas losem, à 20 kap. Kopâ 230 rubli. Lotereju sarihkojot isdots pawisam 115 rub. 96 kap. No loterejas atleek preeksch masturigeem un slimeem 114 rub. 04 kap. no kuras sumas jau dala teem isdalita uz seemas swehtkeem. Schee truhzigee sirsnigi pateizas par dahwanam.

Katram lihdzdalibneekam pee loterejas sarihkoschanas, loschu pahrdoschanas un pirkschanas un dahwanu paseedsejeem sirsnigu pateizibu issaka

Leepajas Ew. Lut. Beedribas Walde.

— Swehtku statistika. Weetejam pasta-telegrafa kantorim pa seemswehtkeem nahzees pagahdat adresateem ap 100,000 swehtku pastkartes; katram pastneekam wajadsejis isnesat ap 3000 suhtijumus (parasti katrs pastneeks isnesa ap 500 suhtijumus).

No Jelgawas.

Kursemes muischneeku Ekonomiskâ sabeedriba atwer Jelgawâ wahzu laukšaimneezibas skolu, kuras spezialais mehrkis buhschot sagatawot ahzeeschus par mahziteem laukšaimneekeem, lai newajad . latweeschus schahdos amatos peenemt. Skolâ usnemschot tikai wahzeeschus un mahzibas waloda buhschot wahzu.

Weetejâ wahzu lapa „Mitauer Lokal-Anzeiger" lihdz ar weza gada beigam nobeiguse sawu gaitu. Redakzija, pehdejâ numurâ no saweem lasitajeem atwadidamâs, issaka domas, ka Jelgawai tomehr esot wajadsiga sawa wahzu lapa un ka tahda ari drihsak waj wehlak atkal isnahkschot.

Simkowitscha naschanschanas leetâ. „Tehwija" sino, ka naw peetizis ar weenu ween upuri schinî greissirdibas dramâ, bet peedsihwotas wehl tahlakas, loti behdigas un launas sekas. Nelaika tehws, kad dabujis sinat par dehla tik ahtro nahwi, ustrauzees tahdâ mehrâ, kâ nomiris ar sirdstreeku Bet mahte aiz schahda behdu mehra saudejusi prahtu.

Leela sahdsiba isdarita pee tirgotaja Hirschberga Lilienfelda eelâ Nr. 22. Laikâ no nowembra lihdz schim issagtas daschadas ahdas 800 rbl. wehrtibâ.

Tschinâ paangstinati pehz nokalpoteem gadeem: Jelgawas 4. eezirkna polizijas pristaws Jegers par kolegiju asesoru, gubernatora kanzlejas registratora weetas ispildîtajs Gaischewizs, bijuschais gubernas waldes kanzlejas eerehdnis Stankaitis un bijuschais Jelgawas pilsehtas polizijas eezirkna usraugs Lantrewizs par gubernas sekretaru.

Nagels, kas ar automobilu brauz no Peterburgas uz Italiju, pirmdeen, pulksten 8 rihtâ isbrauza sche zauri, nemdams zeļu tahlak uz Schaukeem.

Sahdsiba. Esera eelâ Nr. 12 dsihwojoschâ Jelgawas maspilsone Helene Kropowitsch sinoja 2. janw. slepenpolizijai kâ tai naktî no 21. uz 22. dezembri nosagta sehtâ isschauta daschada weļa 6 rbl. 70 kap. wehrtibâ. Weļa bijusi apsihmeta gan ar burtu „K", gan ari ar burteem „A. K".

Jauneewedums pastâ. Tuwakâ nahkotnê pasta un telegrafa wirswalde eewed automatu apdroschinatu wehstuku peenemschanai. Teek usstahdits aparats. Wehstuli eemet ta zaurumâ, no aparata islez kartona gabalinsch, kurâ atsihmeti mehness un deena, kâ ari wehstules numurs pehz kahrtas. Tanî paschâ laikâ tas pats ari teek atsihmets uz wehstules, kura lihdz ar to teek atsihmeta registrazijas grahmatâ. Tâpat ari eewedis automatus pastmarku pahrdoschanai. Scha aparata mechanisms eerihkots tâ, ka nederigu naudu sweesch atpakal. Ja kahds eesweesch aparatâ zitu preekschmetu, tad atskan swans un wainigais teek nokerts. Eiropâ schee aparati sen pasihstami un ar sekmem teek lietoti daudzu walstju pastos.

Seemswehtku sals, kursch tik pehkschni usnahza, kâ Peterburgas galwenâ sisiskâ observatorija sino, drihz beigschotees. Esot zeribas, ka pamasitem eestahsees lehnaks laiks un sals pat pilnigi pahrees.

Par Kursemes gubernas pilsehtu leetu komisijas pastahwigo lozekli eezelts, kâ Reweles awises sino, Igaunijas gubernas pilsehtu leetu komisijas pastahwigais lozeklis kol. padomneeks G. F. Belousows.

Par Jelgawas garnisona aprinka preekschneeka weetas ispildîtaju eezelts 114. Nowotorschsku pulka kapteins Busch s.

Wisaugstakâ pateiziba, issazita, kâ „Kurz. Gub. Aw." sino, uz weetejo ebreju eedsihwotaju wispadewigo telegramu, ko wini zaur eekschleetu ministri 20. nowembrî nosuhtijuschi uz Wisaugstako wahrdu „Bikur Cholim" slimnizas atklahschanas gadijumâ.

Wisjaunakâs sinas.

Berline. Atklahtas Prusijas landtaga sehdes. Ministru presidents pee atklahschanas nolasija trona runu, kurâ teek aisrahdits uz finansu labo stahwokli, uz kriminallikumu pahrlaboschanas wajadsibu, par wahzeetibas stiprinaschanu austruma prowinzês un par wispahrejâs isglihtibas pazelschanas weizinaschanu.

Laurensa (Masatschnetas walstî). Manufakturas fabriku leelakâ dalâ darbi apstahjuschees un strahdneeki streiko. Noteek sadursmes starp streikotajeem un poliziju.

— Senatâ par komisijas preekschneeku, kurai japahrbaude Frantschu-Wahzu lihgums, eewehlets Ribo, par sinotaju — Bodèns.

Budapeschta. Deputatu namâ, apspreeschot Fukša runu par kara warbuhtibu ar Italiju, Polonijs aisrahda, ka ungari newehlotees kara ar Italiju.

Stokholma. Sweedrijas tautas weetneeku nams (riksdags) atklahja sehdes.

Praga. Sem nosaukuma „Slawiba" isnahza tschechu walodâ tschechu-slawistu kopejs darbs, isdots pehz Pragas Wisslawu kongresa lehmuma. Schaî darbâ pirmo reis Slawu literaturâ teek plaschi eepasihstinati ar wisu Slawu pagahtni un tagadni.

— Nomira rakstneeks un kreewu-tschechu un tschechu-kreewu leksikona isdewejs Jaseps Ranks. Par scho darbu Keisars Aleksanders III. dahwaja Rankam briljantu gredsenu.

Konstantinopole. Uz waldibas luhgumu sultans greesâs pee senata ar rakstu, kurâ aisrahda uz deputatu nama atlaischanas wajadsibu un uz jauna sasaukschanu pehz trim mehnescheem. Senats apspreesch sultana peeprasijumu slehgtâ sehdê.

Ismaila. Donawa pahrsaluse.

Kasanâ, 29. dezembrî. Gubernas komisija luhdz atwehlet pahrtikas palihdzibai semneekeem 10½ milj. rbl. 6½ milj. weetâ, jo ar teem nepeeteek.

Tomska. Sakarâ ar grafa Medema rewisiju atzelti no amata Sibirijas dzelszeļa kustibas nodaļas preekschneeka palihgs un diwi eerehdni. Weens no teem ahtrâ nahwê nomira.

— Aisbehguschais Barnaulas awises redaktors bijis sodits ar 1000 rbl.

Parisê, 11. janwarî. Ar 196 pret 19 balsim Dibosts no jauna eewehlets par senata presidentu.

Kristianijâ, 11. janwarî. Stortinga sehdes eesahktas. Par presidentu iswehlets Bratlijs.

Teheranâ, 11. janwarî. Schusters aizsekoja. Sino par kauju starp sidajeem un schacha peekritejeem pee Schachrudas.

Kijewa. Sneega wehtra. Uz dzelszeļeem jau 3 deenas plosas sneega wehtra. Wilzeeni nostahw sneega kupenâs lihdz 5 un wairak stundam. Uz dzelszeļeem strahdâ sneega tihritaji. Weetam wehtra isgahsuse telegrafa stabus. Uz laukeem daudzâm ehkam norauti jumti.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskâ (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."
Atbildigais redaktors: N. Purinsch (Purinu Kläws).

Tschuguna leetuwe, granita sahgetawa un slihpetawa

J. Lahzis, Rigà.

Peedahwà daschadus tschuguna, granita un marmora **kapa krustus un peemineklus** par mehrenam zenam.

Fabrika: Pletenberga eelà 19. Telefons Nr. 2487.
Fabrikas nodala: Meera eelà 33. Telefons Nr. 5436.

— Pasta adrese: —
J. Lahzis, Rigà.

Noliktawa tschuguna prezem: Terpatas eelà 26. Telef. 986.
Noliktawa granita prezem Meera eelà 33. Telef. 5436.

NB. Teek luhgts wehstules un zitas pasta darischanas neadreset Pletenberga eelà, bet tikai, ja grib eelu minet, tad Terpatas eelà.

Dr. Levitas.

Eekschkigàm, seeweeschu un behrnu slimibam.
Jelgawà, Pasta eelà Nr. 6.

Klaweeru stundas

teek pasneegtas par lehtu zenu Jelgawà, Esera eelà Nr. 20.

Ustizama
behrnu meita

teek meklета. Peeteiktees war Latweeschu Awises ekspedizijà Jelgawà, Skrinweru eelà Nr. 35.

Osolu dehlus un plankas

(tikai labas) neleelà daudsumà **meklè pirkt**. Peedahwajumi ar adresi un zenu jaeesneedz schis awises ekspedizijà sem burteem **A B.**

Mahjas waj semes gabalu

meschmalà waj meschà Jelgawas tuwumà meklè pirkt. Peedahwajumi ar ihpaschuma ihsu aprakstu un zenu sem burta K. suhtami **schis awises ekspedizijai**. Uz peedahwajumeem ar pahrspihletàm zenam neatbildès.

A. N. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawà, Katoku eelà № 12, eetelz wislabakàs papirosu tschaulites (hilses) ir pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard",

starp tàm: koka kastitès par 250 gabalu, kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitè un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: **Halis** 1/4 mahrz. 46 kap., 1/2 mahrz. 23 kap. **Maikapara** spezialtabaka: **Swesda** № 40, 30 un 10 nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeprasitas sortes par lehtàm zenàm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.
Tabaka 3 sorte jau no 73 kap. mahrzina un **zigarus** no 1 rbl. 60 kap. no 1000 sahkot.

Mag.
J. Hertela

apteeku preeschu pahrdotawà
Jelgawà, Pasta celà № 13.
Peedahwà wisadas lauksaimneezibas, bahrstopibà un mahjsaimneezibà wajadsigàs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos [illegible] un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

Kandawà
Emila Steina

grahmatu un rakstamu leetu weikalà
peenem pastellejumus
uz
„Latweeschu Awisem"

Kuldigà.
Pastellejumus
uz
„Latweeschu Awisèm"
peenem
J. Rosenstein
grahmatu pahrdotawà, Leelajà eelà:

Talsos

peenem pastellejumus
uz
„Latweeschu Awisem"
kà ari uz **sludinajumeem**
J. Koncewicza
grahmatu pahrdotawà.

Rujenà.
Peenem pastellejumus
uz
„Latweeschu Awisèm"
J. Altschna
grahmatu pahrdotawà.

Jelgawas Latweeschu Beedribas

ekonomiju

usnemot, pagodinos darit sinamu, ka peenemu **abonementus** uz

pusdeenam

tiklab beedribas telpàs, kà ari ahrpus tàm. Tahlak peedahwaju **brokastu porzijas** par mehrenàm zenam, uzkoschamos leelà isweylè, **siltas wakarinas**, wisadus eeksch- un ahrsemes dsehreenus.

Nebeedreem bufetes telpas peeejamas no pulksten 9 rihtà lihds pulksten 9 wakarà **bez eeweschanas maksas**, eerakstotees beedru grahmatà.

Ekonoms: **W. Rollmann.**

W. J. Bluma

7-klasiga Rigas real-skola

ar wisàm waldibas real-skolu teesibàm pr. skolneekeem
Kurmanowa eelà Nr. 9, Dsirnawu eelas stuhri
pascha namà.

Eestahschanàs eksameni 7. un **9 janwarî** 1912. g. Luhgumraksts peenem skolas kanzelejà katru deenu isnemot swehtku deenas, no pulksten 12—3 deenà no 31. dezembra sahkot. Mahzibu sahkums 10. janwarî pulksten 9 rihtà.

Latweeschu Sawstarpigà Dsihwibas

Apdroschinaschanas Beedriba.

Zentralkantoris:
Jelgawà, Katoku eelà Nr. 44,
Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas namà.
Rigas kantoris:
Rigà, Leelà Kehninu eelà Nr. 27.

Agenturas wisàs Latweeschu Sawstarpigàs Apdroschinaschanas Beedribas Nodalàs. Zitur agenturas teek eerihkotas.

Apdroschina wisadus kapitalus uz mirschanas un sadsihwoschanas gadijeeneem, kà ari isdara **behru naudas** (no 50 r. sahkot) apdroschinaschanas pehz wislehtakeem tarifeem, kà jau sawstarpiga beedriba.
Katra godiga zilweka peenahkums ir sewim wismaz **behru naudu nodroschinat,** lai tani gadijeenà, kur winsch mirst — wina peederigi — zaur wina slimibu jau daudz wahrguschi — nebuhtu bez padoma kà behres sarihkot. **Un to war katris**, jo peemehram 35 gadus wezs zilweks war 2 rubkus gadà maksajot nodroschinat sewim **55 rbl.** leelu behru naudu. Pee tam wehl kriht swarà tas, ka schos 2 rubkus gadà (uz reisi waj dakam) winam jamaksà tikai 20 gadus no weetas, tad winsch teek brihw eedris (no wisàm maksaschanam brihws), bet behru nauda tatschu ir droscha — jau pehz pirmàs eemaksas, kautsch ari ta buhtu daschas kapeikas.
Tuwakus paskaidrojumus pasneedz uz pirmo peeprasijumu ar rakstu un isfuhta wisadus sawus prospektus.

Paskaidrojoschi peemehri:

1) **Jautajums:** Esmu 30 gadus wezs un wehlos saweem behrneem apdroschinat 1000 rbl. leelu kapitalu uz sawu mirschanas gadijeenu. Premijas gribu maksat 20 gadus. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkà.
Atbilde: Jums jamaksà 20 gadu no weetas ikgadus 31 rbl. 60 kap.
2) **Jautajums:** Esmu 25 gadi wezs un wehlos saweem behrneem apdroschinat 500 rubku leelu kapitalu uz sawu mirschanas gadijeenu, bet ar to nosazijumu, ka ja es nodsihwoju sawu 60. muhscha gadu un tad wehl neesmu miris, schi nauda ismaksajama man pascham. Premijas gribu maksat 10 gadus. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkà.
Atbilde: Jums jamaksà 10 gadus no weetas ikgadus 25 rbl. 60 kap.
3) **Jautajums:** Esmu 40 gadus wezs un wehlos sawai familijai nodroschinat 200 rbl. uz sawu mirschanas gadijeenu (preeksch soweem behrneem) un premijas gribu maksat 15 gadus no weetas. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkà.
Atbilde: Jums jamaksà 15 gadu no weetas ikgadus 8 rbl. 22 kap.

Pehz scheem peemehreem luhdsam peeprasit sinas, zik jums buhtu premijas jamaksà, ja Juhs sawu dsihwibu apdroschinatu pehz Juhsu apstahkleem un Juhsu wehleschanàs.

Peeprasi umi adresejami:
гор. Митава, Латышскому Взаимному Обществу Страхованія Жизни.
Latweeschu Sawstarpigai Dsihwibas Apdroschinaschanas Beedribai, Jelgawà.
Walde.

Jelgawas Laukfaimneez. Beedribas

Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba,

Jelgawà, Katoku eelà 44. Telefons 62.

Sabeedr. bilanze 30. nowembrî 1911. g. 4,928,855 rub. 20 kap.

(Sabeedribas droschiba: Sabeedribas kasse atrodoschais droschibas kapitals **261,523** r. **45** k. un **2079** beedru garantija.)

Sabeedribas bilanze bija:

1910. g. 31. dez.	3,846,207 r.	74 k.
1909. „ „ „	3,012,856 „	54 „
1908. „ „ „	2,482,671 „	46 „
1907. „ „ „	1,946,968 „	24 „
1906. „ „ „	1,443,094 „	42 „
1905. „ „ „	999,767 „	74 „
1904. „ „ „	837,353 „	67 „
1903. „ „ „	645,640 „	01 „
1902. „ „ „	413,771 „	76 „
1901. „ „ „	230,608 „	68 „
1900. „ „ „	109,560 „	77 „

Sabeedribas kantors atwehrts darbdeenàs no pl. 8. 10—2.
Sabeedriba maksà par noguldijumeem 3—6% un **nem par aisdewumeem** 5—8%.
Peeprasijumus pehz aisdewumeem isspreesch pirmdeenàs un ceturtdeenàs.
Noguldijumus war eesuhtit pa pastu waj zaur rentejam un walsts bankas nodalam uz Sabeedribas tekoscha rehkina Jelgawas rentejam (№ 63659).
Noguldijumus un noguldijumu prozentes ismaksajot — tos uz wehleschanas ari pa pastu issuhta.

Walde: agr. **J. Bissenieks,** agr. **J. Brasda** un **D. Kahnbergs.**

Leel-Sesawas

Krahschanas-Aisdoschanas Kase.

(Sihkkredita eestahde ar beedru neaprobeschotu galwoschanu.)
Dibinata 1882. gadà.
Jelgawà, Jelgaw. Laukfaimneez. Beedribas namà,
Katoku eelà № 44.

Bilanze 30. nowembrî 1911. g. swahrstàs ap 767,438 rub. 47 kap.

Kases bilanze bija:

1904. g. beigàs . . .	11,624 r.	39 k.
1905. „ „ . . .	55,026 „	24 „
1906. „ „ . . .	130,700 „	19 „
1907. „ „ . . .	179,267 „	53 „
1908. „ „ . . .	325,010 „	64 „
1909. „ „ . . .	447,011 „	56 „
1910. „ „ . . .	562,801 „	82 „

Kase maksà par noguldijumeem par gadu 6½%, skaitot no noguldischanas deenas. Noguldijumi atswabinati no wiseem krona nodokleem. **Par aisdewumeem nem** 7—8½%. Rakstu naudas nekahdas netop nemtas. Sabeedribas darischanas noteek katru deenu no 10—2 deenà.
Walde.

„Pfaff" schujmaschinas

pahrdod weenigi pee

A. Lipperta,

Jelgawà, Katoku celà Nr. 8, 1 tr.
Leepajà, Graudu (Koru) celà Nr. 47.

Usnomaksu no 1 rub. nedelà.

Wisu zitu sistemu **rokas schujmaschinas** sahkot no 22 rub.

Wislabakàs pasaulê.

Wislabakàs pasaulê.

„Brennabor" un „Wanderer" welosipedi.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukatas Ekon. Grahmatruhpn. Sabeedr., agrak G. Landsberga drukatawa.